

V A N J A R A D A U Š - P O R T R E T I

Naslovnica

AUTOPORTRET, 1953., kamen (detalj)
AUTOPORTRET (KIPAR U RADU), 1953., bronca (detalj)

VANJA RADAUŠ – PORTRETI

SALON GALERIJE ANTUNA AUGUSTINČIĆA
7. V. – 7. VII. 2010.

VANJA RADAUŠ – PORTRETI
Salon Galerije Antuna Augustinčića
7. V. – 7. VII. 2010.

Nakladnik
MUZEJI HRVATSKOG ZAGORJA – GALERIJA ANTUNA AUGUSTINČIĆA

Za nakladnika
GORANKA HORJAN

Urednik
BOŽIDAR PEJKOVIĆ

Autor izložbe, likovnog postava i teksta
DAVORIN VUJČIĆ

Tehnički postav
ROBERT ŽITNIK

Fotografije
GORAN VRANIĆ

Lektura i korektura
SILVA TOMANIĆ KiŠ

Oblikovanje
bop

Grafička priprema
ARTRESOR NAKLADA, Zagreb

Tisk
TISKARA ZELINA d.d., Sv. Ivan Zelina

Naklada
300

ISBN 978-953-265-049-5

Osiguranje
 CROATIA OSIGURANJE
stvorenje 1884.

Izložba i katalog realizirani su uz potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Zahvaljujemo svim ustanovama i privatnim vlasnicima koji su posudili djela za ovu izložbu; uz to, zahvaljujemo Lidi Roje Depolo, Ivici Belamariću, Darku Iviću te osobito Jelki Ribarić Radauš, Ranki Radauš te Tatjani Radauš na susretljivosti tijekom realizacije ove izložbe.

VANJA RADAUŠ – PORTRETI

»...Radim portrete... Zanimaju me problemi koje oni postavljaju pred likovnog umjetnika. Svaki portret rješavam na svoj način. Mislim da portret kipar stvara prije nego ga i počne modelirati, jer je sámo kreiranje zadnja faza. Ustvari, portret je u izvjesnom smislu biografija čovjeka...«

(Iz intervjuja objavljenog u *Večernjem vjesniku*, Zagreb, 1. veljače 1958.)

Vanja Radauš bio je jedan od onih velikih umjetnika, koji su svoju neiscrpu znatiželju hranili životom, a strast za izražavanjem tažili u likovnosti i književnosti. Tragovi koje je za sobom ostavio među ljudima podjednako su duboki kao i sjene na njegovim crtežima ili urezi u glini na njegovu kiparskom stalku. Bio je jedan od najplodnijih crtača i najfascinantnijih kipara koje smo ikada imali, medaljar koji je izmijenio tradicionalne obrise medalje, predan profesor na Akademiji likovnih umjetnosti, voditelj Majstorske radionice za kiparstvo i akademik, strasni heritolog koji je fotografskim aparatom otimao zaboravu graditeljsku baštinu svoje rodne Slavonije, pjesnik objavljenih i neobjavljenih stihova, zanesenjak i idealist, žestoki polemičar... Radu i životu, koje nikad nije odjeljivao, predavao se opsesivno. Rezultat toga su njegovi golemi opusi, posebice oni crtački i kiparski, koji leže razasuti u muzejskim i privatnim zbirkama poput dijelova kakva golemog mozaika.

Trideset i pet godina nakon smrti Vanje Radauša, izložba u Salonu Galerije Antuna Augustinića pokušaj je da se pozornost usmjeri upravo na jedan kiparski segment tog mozaika, na Radaušev portretni opus. Neobičan izbor: neki poznavatelji njegova kiparstva rekli bi kako to nije bilo Radaušu svojstveno stvaralačko polje, misleći pritom kako je disciplina potrebna za izradu portreta sputavala njegove imaginativne uzlete i kako je izvodeći figure i poprsja, glave i crte lica s imenom i prezimenom, jednostavno »odradivao« kiparsku narudžbu, dok je svoj prepoznatljivi kreativni pečat utiskivao u cikluse kao što su *Tifusari*, *Panopticum croaticum* ili *Krvavi fašnik*. Činjenica je da su ti halucinantni likovi svojom vizualnom i semantičkom atraktivnošću zaklonili od pogleda, zasjenili Radauševe »obične« portrete. Tako su neka uistinu vrijedna djela hrvatske portretistike ostala slabo poznata. Želja za prevrednovanjem tog segmenta njegova opusa svakako je u korijenu nastanka ove izložbe.

Drugi poticaj, koji neposredno veže Radauševu skulpturu uz mjesto izlaganja, jest činjenica da su Vanja Radauš i Antun Augustinić u počecima

svojih kiparskih karijera usko surađivali; uz rad na Meštrovićevu mauzoleju u Otavicama, godine 1932. zajednički su izveli *Spomenik Petru Kočiću* u Banja Luci. *Glava Petra Kočića*, koja se nalazi u fundusu Galerije, gipsani je model s tog spomeničkog portreta. Od tada, njihovi su se osobni i profesionalni putovi sastajali i rastajali, preplitali ili tekli usporedno. Svaki na svoj način postali su nezaobilazni protagonisti našeg kiparstva. To što Radauš svojim djelima »gostuje« u Augustinčićevoj Galeriji, a ne obrnuto, posljedica je razloga izvan kiparstva i izvan kriterija kiparske vrsnoće. Fizičko približavanje njihovih portretnih opusa, iako je riječ o uskom i ograničenom izboru, omogućuje zanimljive usporedbe i učvršćuje nas u uvjerenju kako je autentičnost umjetničke imaginacije jasno vidljiva neovisno o smještaju i statusu.

Svojim karakternim osobinama Radauš je zapravo bio predodređen da postane jedan od naših najuvjerljivijih i najlucidnijih portretista; cijelo svoje umjetničko stvaranje vezao je uz čovjeka, toj temi podredio je vještinu oblikovanja i snagu imaginacije. Znatiželjan i pronicljiv, brzo bi dopirao do cjelovite predodžbe nečije osobnosti, a istraživačkim bi žarom podjednako djelotvorno otkrivaо fizičke karakteristike i skrivene osobine naravi. Ono što se mijenjalo od portreta do portreta bila je razina do koje je te karakteristike koristio: uskladišavaо ih, duhovito naglašavaо ili ponekad pretjerivaо do karikaturalnosti. Snažno izražene empatije, Radauš je svoju portretnu izvedbu čvrsto vezivao uz sudbinu portretiranog, smatruјući da je ostvarenje nečije fisionomije na papiru ili glini jednakо ispisivanju životopisa. Pri radu je bio iznimno usredotočen i nije volio usputne razgovore. Modelirao je i crtao brzo, kao da je prethodno već sve oblikovao u duhu, a rukama prepustio samo vještu egzekuciju.

Zanimanje za portret bilo je kod Radauša prisutno još tijekom studija na zagrebačkoj Likovnoj akademiji od 1924. do 1930. godine, a kako svjedoči studentski crtež olovkom iz 1927. koji se čuва u Gradskom muzeju u Vinkovcima, početna traženja u formativnim godinama uključuju i stilizaciju na tragu njegova učitelja Meštrovića. Stilizacija nije dugo trajala. Radauš već 1931. godine, po povratku s jednogodišnjeg stipendijskog boravka u Parizu, svojim socijalnim (*Karl Marx*) i umjetničkim angažmanom beskompromisno daje do znanja kuda ga vodi njegov temperament i sklonost direktnoj opservaciji: autentičan čovjek u autentičnom kontekstu izvor je njegovih motiva, a realistička modelacija, nerijetko dovedena do naturalizma, njegov je likovni *credo*. Članstvo u udruženju umjetnika *Zemlja* bilo je logično, a kratkotrajnost (od travnja 1932. do svibnja 1933.) simptomatična: Radauš nije volio biti sputan ideološkim smjernicama. Naprotiv, likovne smjernice prisutne u tom periodu (koje su ga do *Zemlje* i dovele), ostale su nepromijenjene te se mogu iščitavati i u svim kasnijim fa-

Augustinčić i Radauš prilikom izgradnje Meštrovićeva mauzoleja u Otavicama, 1932. (fotografija u vlasništvu Jelke Ribarić Radauš)

Radauš radi na spomeniku Petru Kočiću, 1932. (fotografija u vlasništvu Jelke Ribarić Radauš)

Augustinčić / Radauš: Spomenik Petru Kočiću u Banja Luci, 1932. (Fototeka GAA)

Portret djevojke, 1927., Gradski muzej Vinkovci (snimio Goran Vranić)

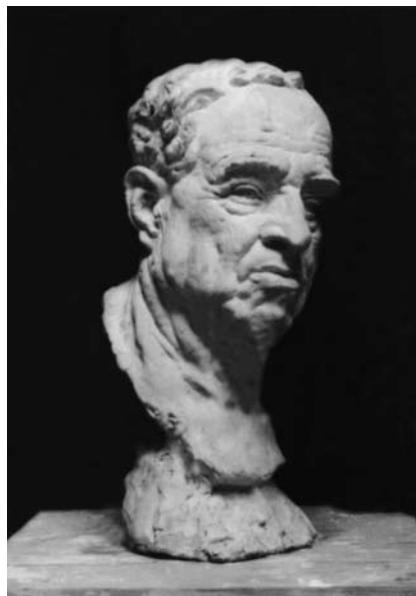
Portret Branke Hergešić, 1939.
(fotografija u vlasništvu Arhiva za
likovne umjetnosti HAZU)

Portret gospođe Kunc, 1939. (fotografija
u vlasništvu Arhiva za likovne
umjetnosti HAZU)

Portret Vere Pervan-Orebić, 1939.
(fotografija u vlasništvu Arhiva za
likovne umjetnosti HAZU)

Portret Mirka Breyera, 1939. (fotografija
u vlasništvu Arhiva za likovne
umjetnosti HAZU)

Slavko Janković sa svojim portretom, 1940. (fotografija u vlasništvu Arhiva za likovne umjetnosti HAZU)

zama njegova stvaralaštva. Realizam pojačane ekspresivnosti iznjedrio je amblematske likove poput *Bludnice*, *Skitnice*, *Robijaša* ili *Prosjaka*, no u portretima konkretnih osoba Radauš je ipak prigušivao izražajnost geste. Prigušenost geste uz majstorsku modelaciju obilježe je cijele serije klasično impostiranih ženskih portretnih figura rezanih u struk, dojma pojačanog modeliranjem ruku ili bojanjem gipsa (*Branka Hergešić*, *Gospoda Kunc*, *Vera Pervan-Orebić*, *Gospodica Lederer*...). U tom slijedu portreta nastalih potkraj 1930-ih i početkom 1940-ih godina valja istaknuti *Vatroslava Lisinskog*, portret nemirne površine kojeg je izveo na nagovor skladateljice Ivane Lang i kojemu će se Radauš vratiti godinama kasnije s radikalnijim i literarnijim pristupom

u ciklusu *Panopticum croaticum*; snažno modeliranu glavu Mirka Breyera, Radauševa prijatelja, bibliofila i antikvara; vjerni portret Vinkovčana Slavka Jankovića, autora »Šokačkih pismica« te bistu kajkavskog pjesnika Dragutina Domjanića, čiji je brončani odljev postavljen na zagrebačkom Zrinjevcu. Finu interpretaciju keramičarke Milenije Milunović te portret nepoznate žene s fotografije Vanja je izveo u vrijeme svoje profesure na Obrtnoj školi u Zagrebu od 1939. do 1943. Iz istog vremena potječe i crtež kćeri Tanje kao djevojčice s knjigom u krilu, jedna od brojnih varijanti iste teme, izvedenih mekom, lepršavom i preciznom linijom. Glava Ludwiga van Beethovena, čiji je temperament Vanja osjećao vrlo bliskim, ipak je svojevrstan odmak u ovoj seriji portreta. Gotovo zastrašujuća, ova glava je primjer Radauševe uživljjenosti u temu, impulzivnosti bez želje za hladnorazumskim, objektivnim prikazom. Radauš nikad nije želio formu neovisnu o sadržaju, pa tako Beethoven nije ni mogao (p)ostati mirnom skulpturom.

Početkom 1940-ih godina uzburkani politički događaji prelamali su se tematski i interpretativno preko Radauševe skulpture, posebice one portretne. Likovi Ante Starčevića i Ante Pavelića, koje je radio iste, 1942. godine, paradigmatiski su primjeri. Portret Starčevića izvodi kao dio spomeničkog rješenja za netom raspisani natječaj, rješava ga zanatski solidno, uspjeva-

Portretiranje na Obrtnoj školi u Zagrebu (fotografija u vlasništvu Jelke Ribarić Radauš)

jući u »ocu domovine« utjeloviti snagu, sigurnost i mirnu monumentalnost. U slučaju Ante Pavelića, Radauš, nakon jednog prinudno izvedenog, klasičnog portreta Pavelića, iste godine iskazuje svoj stav o Poglavniku prikazujući ga kao krvnika zakrabuljenoga kapuljačom. Mimikrija je toliko uspjela da je zavarala i policiju prilikom pretrage Radauševa ateljea, jer u grupi figura okupljenoj oko Petrice Kerempuha nije prepoznala Poglavnikov lik.

Puntarska, buntovna priroda odvela je Radauša 1943. preko Žumberka u partizane. Prije odlaska, zlu ne trebalo, dao je napraviti gipsanu masku, vjeran otisak svog lica. Tijekom cijelog ratnog puta koji ga je vodio preko Banije, Korduna, Like i Bosanske krajine, Vanja je likovno svjedočio svijetu oko sebe. Uz rad u Agitprop-u, izradu drvoreza za tiskanje letaka i linoreza s temama ratnih stradanja (kasnije ukoričene u mapu »Mi pamtim«), izveo je brojne akvarele, crteže i skice, neposredne likovne zabilješke o predjelima i suborcima. Crteži dr. Ivana Ribara ili dr. Olega Mandića, bliskog prijatelja i kasnijeg profesora na Pravnom fakultetu u Zagrebu, primjeri su portreta koje je Radauš tada izvodio izvanrednom sigurnošću i brzinom.

Period nakon rata obilježen je nastojanjem da se izvojevana ratna pobjeda i likovno slavi: izveden je cijeli niz spomenika NOB-i u rasponu od nesporne do dvojbene kvalitete. U tom kontekstu, Radauševa portretistica uistinu trpi od pojačane produkcije spomeničkih obilježja, karakter i namjena kojih se ipak razlikuju od privatne narudžbe namijenjene užem krugu i očištu. I vrijednosni se kriteriji mijenjaju, pa su egzaltacija i patetika često na većoj cijeni od psihološke uvjerljivosti ili vjerodostojnosti. Ipak,

Radauš izvodi portret Lenjina, u Topuskom 1944. (fotografija u vlasništvu Jelke Ribarić Radauš)

Radauš u tom periodu stvara portret Nade Dimić, vrlo senzibilnog lica i bujno modelirane kose; intimizam koji izbija iz ovog portreta u začudnoj je opreci s (možda neopravdano, ali ipak očekivanom) heroikom.

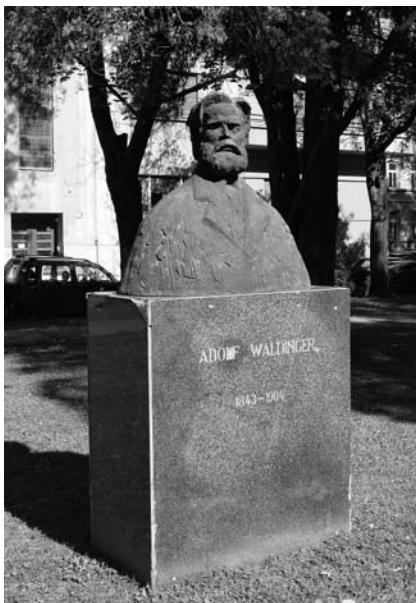
Ako je Radauš kao kipar bio afirmiran i prije II. svjetskog rata, njegovo poslijeratno etabriranje kao redovitog profesora na ALU, voditelja majstorske radionice za kiparstvo i akademika (s navršenom 41 godinom!) svakako je promijenilo percepciju vlastite pozicije u društvu. Razumljiva je faza u njegovu stvaralaštvu 1950-ih, kada se odmiče od socijalne osjetljivosti, kada svoj opus obogaćuje profinjenim portretima i oplemenjuje kamenom. Kao da, ponosan na dotad učinjeno, uživa u zasluženoj poziciji; njegovi autoportreti iz sredine 1950-ih odražavaju bljeskove svojevrsnog samozadovoljstva. Kameni portreti zauzimaju osobito mjesto u Radauševu opusu; oni stoje kao oznaće zatišja, kao mjesta mirnog disanja, utočišta u čistoj kiparskoj vještini. Sabranost misli i zrelost ruke spojili su se u portretu kćeri Ranke, u renesansnoj čistoći i jasnoći oblika. Također i portret pete supruge, Ade, Radauš je izveo usredotočeno od početka do kraja, od smirenih obrisnih linija do površine dinamizirane ritmom nabora tkanine. Sa svojom majkom, Terezijom, Vanja je bio osobito povezan: smatrao je da je od nje naslijedio sklonost umjetnosti. Nije slučajno da je njen portret izveo na sličan način kao i svoj lik u kamenu: naglasak je na izrazu lica, isturenoj bradi i jakim obrvama, a manje na dovršenosti obrade; donje dijelove oba kamena ostavio je neobrađenima. Uz ove kamene portrete, Radauš je sredinom 1950-ih godina izveo i dosad slabo poznat, ali vrlo dobar portret F. M.

Dostojevskog, kao poklon svom prijatelju akademiku Franu Tućanu i njegovo supruzi, s kojima je dijelio poštovanje prema velikom ruskom piscu.

Zatišja nisu kod Radauša nikad bila dugog vijeka: već 1958. godine iz mraka izlaze *Tifusari*, ciklus posvećen traumi koja je Radauša mučila još od rata. Izjedena lica u bijelini gipsa nisu se nikad poosobila, ostala su stravičan simbol ljudi čijim je patnjama Radauš bio svjedok. Sljedeći ciklus, *Panopticum croaticum*, predstavljen 1961. godine u Umjetničkom paviljonu u Zagrebu, naprotiv, barata preciznim imenima i prezimenima: Vatroslav Lisinski, Andrija Jamometić, Vjekoslav Karas, Josip Račić, A. G. Matoš, Ivan Kozarac, I. G. Kovačić, Fran Galović, August Cesarec, Frano Supilo, Janko Polić Kamov, Franjo Krežma, Eugen Kvaternik, Juraj Križanić, S. S. Kranjčević i Slava Raškaj navedeni su tim redoslijedom u popratnom katalogu. Nit koja ih povezuje na značenjskoj razini tragični je životopis svakoga od njih. Na likovnoj razini, to je makabristička, fantazmagorična, nadrealna izražajnost figura izvedenih obojenim gipsom velikih dimenzija, od kojih svaka ima jasno izražen simbol svoje tragične smrti. Ovaj ciklus mučeničkih hrvatskih sudbina kroz povijest jedan je od najznačajnijih kiparskih ciklusa naše umjetnosti i predstavlja najkarakterističniji kiparski izraz Vanje Radauša. Budući da iz razumljivih razloga na ovoj izložbi nije bilo moguće izložiti autentične gipsane figure, skice prerano umrlog virtuoza violine Franje Krežme i slikarice Slave Raškaj, čije je pomračenje uma Radauš nedvosmisleno ovjekovječio, dočaravaju duh ciklusa *Panopticum croaticum*.

Tijekom 1960-ih godina Radauš je zaokupljen radom na ciklusima *Čovjek i kras* (1964.), *Krvavi fašnik* (1966.), *Apstraktne forme* (1966.–1968.) te *Zatvori i logori* (1969.); bavi se fotografiranjem srednjovjekovnih spomenika Slavonije, objavljuje zbirke pjesama... Portrete radi sporadično i uglavnom kao spomeničku plastiku. Poprsje slikara Adolfa Waldingera, postavljeno 1969. u Osijeku, svojom širokom plohom izbrazdane površine nosi reminiscencije na Radaušev ciklus *Čovjek i kras* i tipičan je predstavnik cijelog niza bista iz tog vremena. Iako također izvedena za javni prostor, bista Milke Trnine, postavljena 1971. godine u zagrebačkom HNK, nije modelirana širokim plohamama, što je pridonijelo neposrednjem dojmu portreta jedne od najboljih svjetskih opernih pjevačica.

Radaušovo stvaralaštvo u posljednjih pet godina njegova života obilježeno je usporednim radom na nekoliko područja: uz medaljarstvo i pjesništvo bavi se fotografijom snimajući graditeljsko nasljeđe Slavonije; izvodi niz crtačkih ciklusa (*Flora croatica*, *Crni herbarij*, *Sjećanja na djetinjstvo i Matere*), radi skulpturu u ciklusu *Stupovi hrvatske kulture* i ciklusu *Slavonija*, koji ne dospijeva dovršiti. Portretom se eksplicitno bavio u skulpturalno-crtačkom ciklusu *Portret našega čovjeka* (1972.–1973.) u kojem

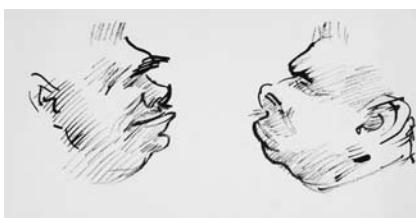

Spomenik Adolfu Waldingeru, 1969.,
Osijek (snimio Goran Vranić)

Portret našeg čovjeka, 1972.-1973.,
Gradski muzej Vinkovci

dominira crtež i to kao kroki, kao skica izvedena po sjećanju; spontana i brza zabilješka majstorski precizne karakterizacije. Radauš britko opservira i učinkovito pronalazi karakteristične crte lica suvremenika i prijatelja, nagašava ih linijom, mrljom ili širokim potezom pera. Kad je riječ o fizionomijama bez osobitih značajki, kao da potezima pera istražuje specifičnosti (obrve i korijen nosa Ljube Babića). Kada jednom na njih najde, možda i nehotice, ubrzo dolazi do karikature: široko lice Miroslava Krleže varirao je

Dva profila, Gradski muzej Vinkovci
(snimio Goran Vranić)

Ivo Kerdić (fotografija u vlasništvu
Arhiva za likovne umjetnosti HAZU)

Spomen soba Vanje Radauša na Zmajevcu (snimio Goran Vranić)

desetke puta. I lice Matka Peića mogao je izvesti vrlo lapidarnim sredstvima, a posebno često vraćao se A. G. Matošu, čiju fizionomiju ponekad nije lako razlučiti od one Jozе Kljakovića. Ipak, potonji je nesumnjiv vlasnik prepoznatljivoga profila, prikazanog s notom blagog humora.

Ako netko danas krene tražiti Radauša, treba se približiti mirogojskom groblju i pronaći nekadašnju Majstorsku radionicu za kiparstvo na Zmajevcu. Tu je, okružena svakodnevnim zvukovima restauratorskih radionica, Radauševa spomen soba, kabinet tih i netaknut od trenutka njegove smrti, 24. travnja 1975. godine. Ormari otežali od knjiga i rukopisa; radni stol s otvorenim srednjovjekovnim misalom i velika skulptura Paganinija u obojenom gipsu; zidovi ispunjeni fotografskim reprodukcijama duhovnih srodnika: uz slikare, pjesnike, filozofe, matematičare i glazbenike – djevojka iz Vinkovaca na odru; školjke u ribarskoj mreži i kristali; drvena slavonska škrinja i kostur ptice; fotelja i bakreni lončić za kavu na stoliću... Najintimniji autoportret Vanje Radauša njegov je kabinet: vrata naizgled otvorenih svima, a zapravo labirint zatvoren u samog sebe.

Davorin Vujčić

1.
GLAVA PETRA KOČIĆA
1932.
gips, vis. 46 cm
bez signature
Galerija AA, Klanjec

2.
KARL MARX
1930-ih
gips, vis. 47 cm
bez signature
Tatjana Radauš, Zagreb

3.
PORTRET GOSPOĐICE LEDERER
1939.
gips, vis. 91 cm
bez signature
Jelka Ribarić Radauš, Zagreb

4.
LUDWIG VAN BEETHOVEN
1939.
gips, vis. 51 cm
bez signature
Obitelj Beck – Kukavčić, Zagreb

5.
POPRSJE DRAGUTINA DOMJANIĆ
1939.-1940.
gips, vis. 67 cm
bez signature
Jelka Ribarić Radauš, Zagreb

6.
PORTRET MILENIJE MILUNOVIĆ
oko 1940.
gips, vis. 52 cm
bez signature
Gliptoteka HAZU, Zagreb

7.
PORTRET SLAVKA JANKOVIĆA
1940.
gips, vis. 55 cm
bez signature
Gradski muzej Vinkovci

8.

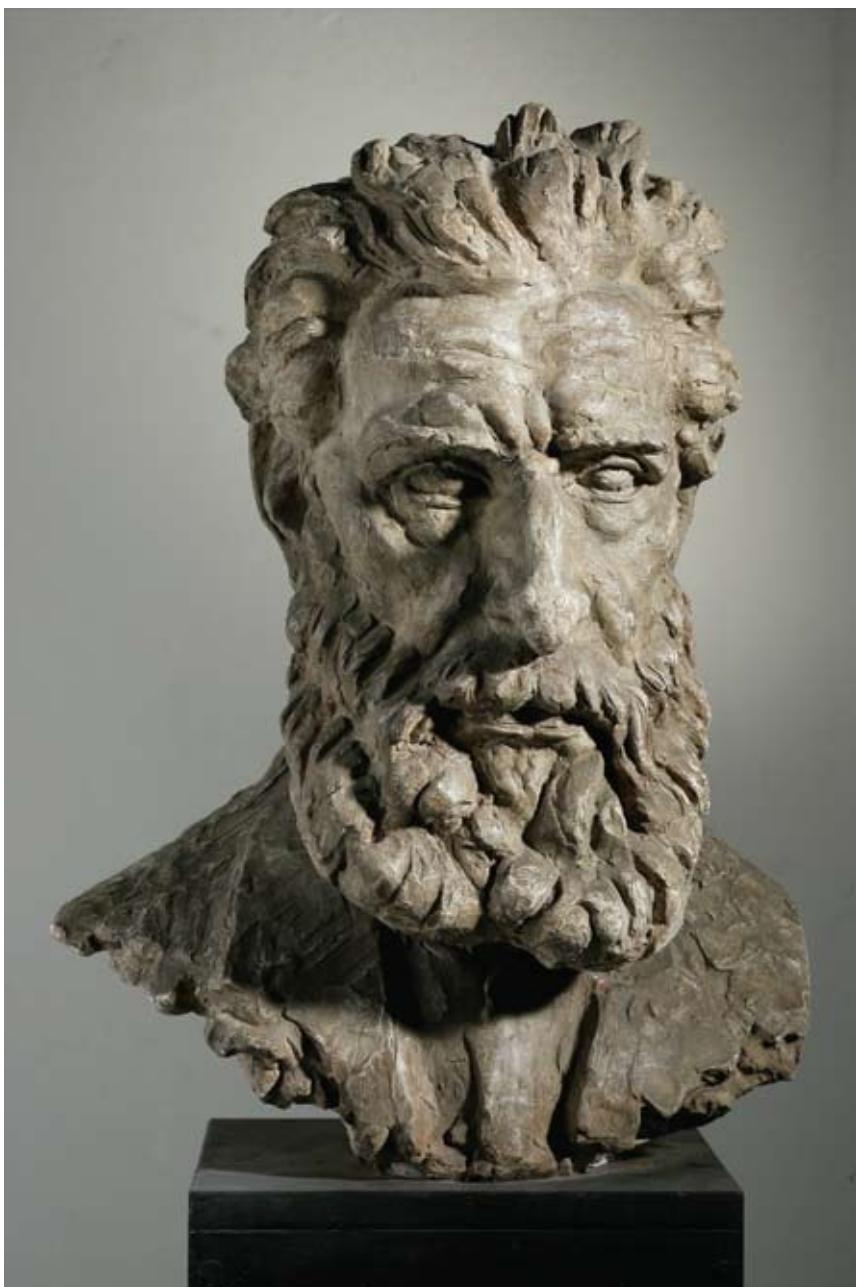
VATROSLAV LISINSKI

1940.

bronca, vis. 60 cm

sign. dolje straga: V. RADAUŠ

Glazbena škola Vatroslava Lisinskog, Zagreb

9.
DR. ANTE STARČEVIĆ
1942.
gips, vis. 49 cm
bez signature
Ranka Radauš, Zagreb

10.
KRVNIK (ANTE PAVELIĆ)
1942.
bronca, vis. 84,5 cm
sign. dolje bočno: V. RADAUŠ
Moderna galerija, Zagreb

11.
MASKA VANJE RADAUŠA
1943.
gips, reljef, vis. 25 cm
bez signature
Obitelj Radauš, Zagreb

12.
NADA DIMIĆ
oko 1946.
gips, vis. 41 cm
bez signature
Josip Kovačić, Zagreb

13.

AUTOPORTRET (KIPAR U RADU)
1953.

bronca, vis. 64 cm

sign. dolje desno: RADAUŠ 953

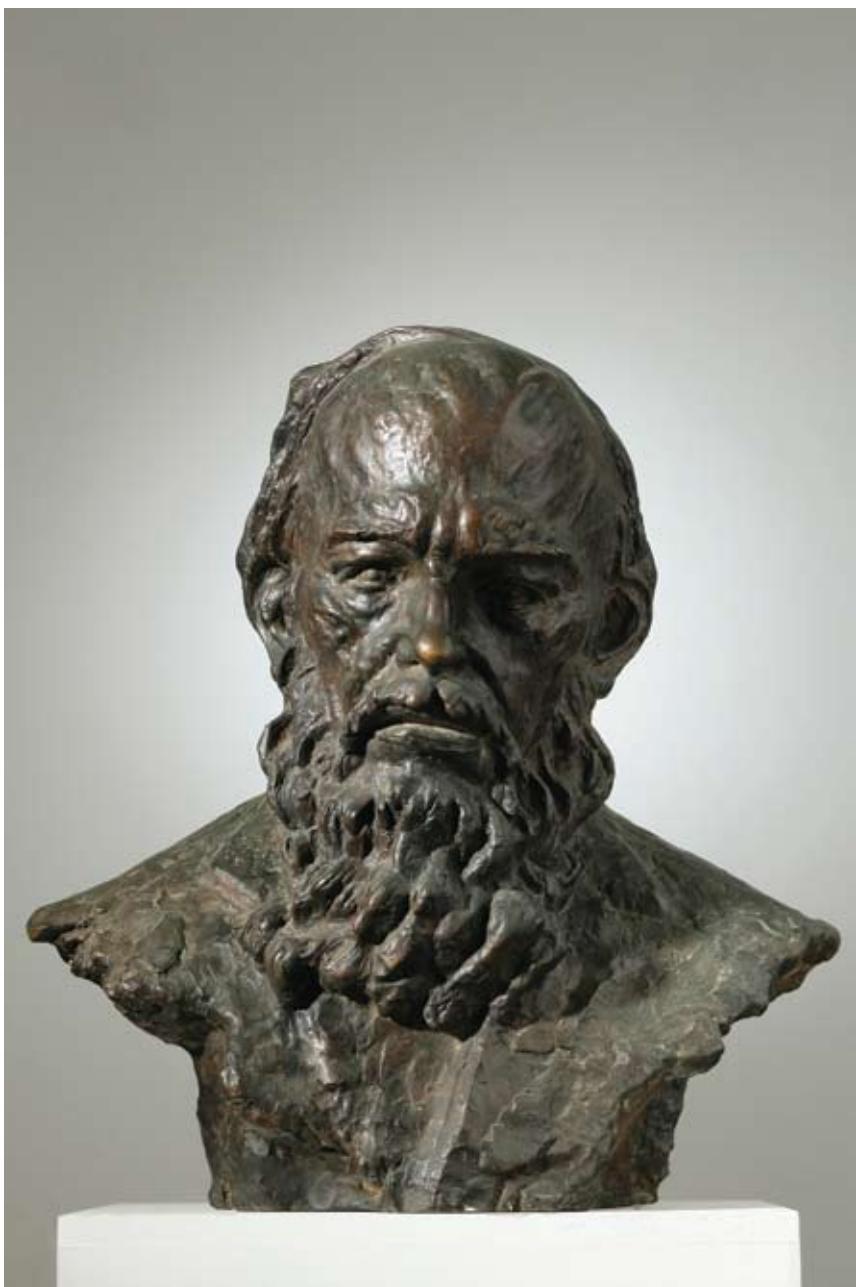
Muzej Grada Zagreba – Memorijalni prostor Bele i Miroslava Krleže, Zagreb

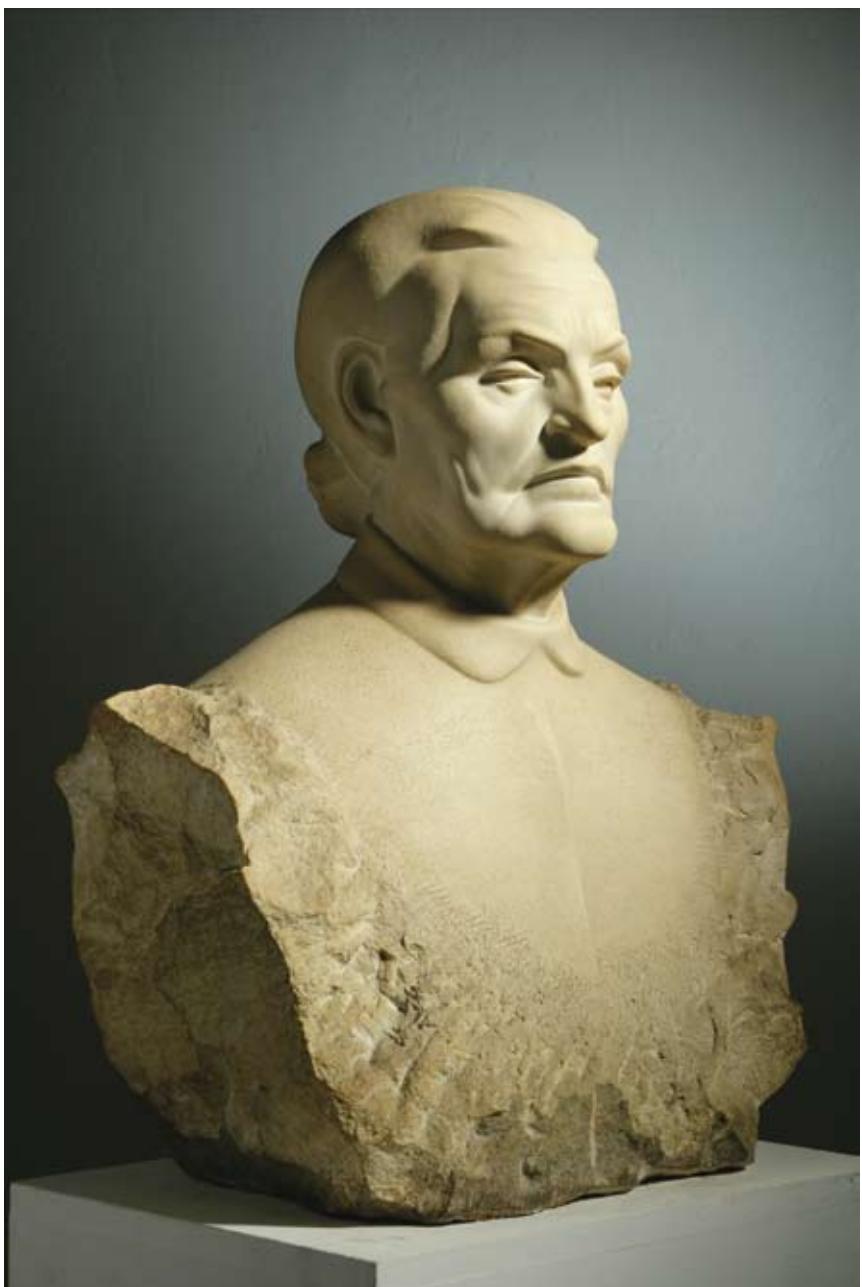
14.
AUTOPORTRET
1953.
kamen, vis. 60 cm
bez signature
Obitelj Radauš, Zagreb

15.
PORTRET ADE
1955.
kamen, vis. 70 cm
sign. straga bočno: V. RADAUŠ
Zbirka Vugrinec, Varaždin

16.
F. M. DOSTOJEVSKI
oko 1955.
bronca, vis. 57 cm
sign. bočno: V. RADAUŠ
Gradski muzej Vinkovci

17.
PORTRET MAJKE
1957.
kamen, vis. 60 cm
sign. straga: V. RADAUŠ
Gradski muzej Vinkovci

18.
PORTRET RANKE
1958.
kamen, vis. 58 cm
sign. straga bočno: V. RADAUŠ
Moderna galerija, Zagreb

19.
SLAVA RAŠKAJ
1959.-1961.
bronca, vis. 53 cm
sign. dolje bočno: V. RADAUŠ,
Jelka Ribarić Radauš, Zagreb

20.
FRANJO KREŽMA
1959.-1961.
bronca, vis. 66 cm
sign. dolje bočno: V. RADAUŠ
Jelka Ribarić Radauš, Zagreb

21.
PORTRET MILKE TRNINE
1971.
aluminij, vis. 70 cm
bez signature
Hrvatsko narodno kazalište, Zagreb

1.
AUTOPORTRET
1930-ih
bajc, pero, kist, 27,5 x 21,8 cm
bez signature
Kabinet grafike HAZU, Zagreb

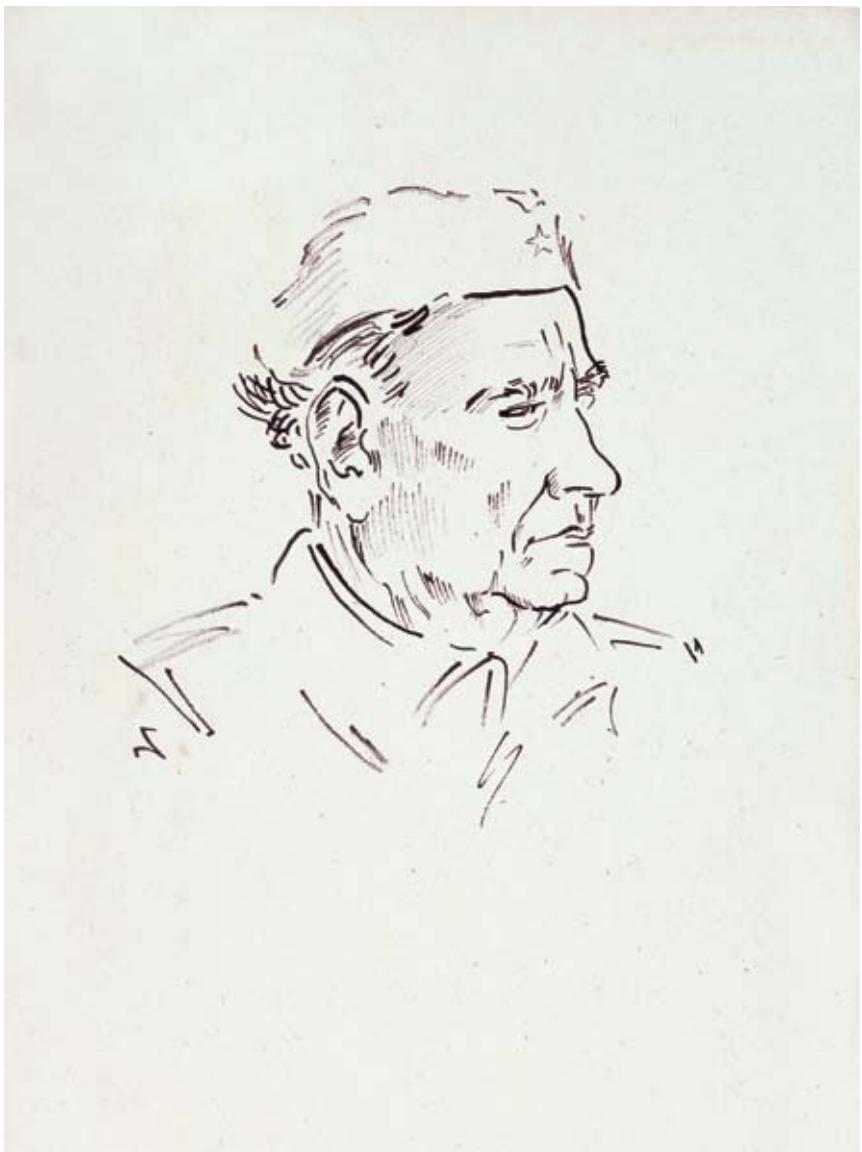
2.

TANJA S KNJIGOM NA KRILU
1939.

bajc, pero, 39,7 x 30 cm, d. 1. suhi žig
bez signature
Kabinet grafike HAZU, Zagreb

3.
PORTRET DR. MANDIĆA
1944.
tuš, drvce, 39,2 x 29,7 cm
sign. d. d. k. plavom tintom VRadauš
Kabinet grafike HAZU, Zagreb

4.
PORTRET DR. IVANA RIBARA
1944.
tuš, pero, 39,6 x 28,2 cm
d. d. suhi žig
Ranka Radauš, Zagreb

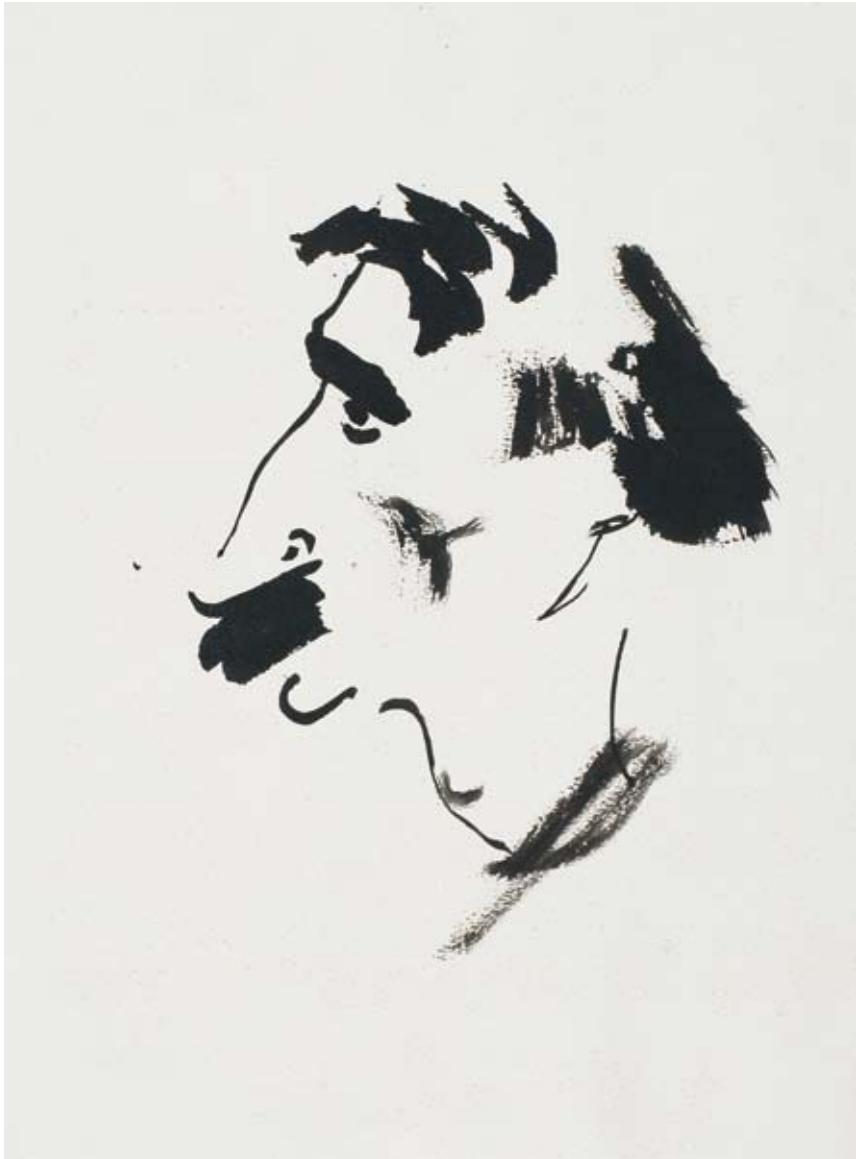
5.
LJUBO BABIĆ
1960-ih
tuš, pero, 26 x 19,5 cm
sign. d. d. k. Radauš
Tatjana Radauš, Zagreb

6.
KARIKATURA A. G. MATOŠA I
1973.
tuš, kist, 41,4 x 29,1 cm
d. d. suhi žig
Kabinet grafike HAZU, Zagreb

7.
KARIKATURA MIROSLAVA KRLEŽE II
1973.
tuš, kist, 41,4 x 29,1 cm,
d. d. k. suhi žig
Kabinet grafike HAZU, Zagreb

8.

KARIKATURA A. G. MATOŠA II (JOZE KLJAKOVIĆA)
1969.-1973.

tuš, kist, 31,3 x 22, 1 cm
bez signature

Kabinet grafike HAZU, Zagreb

9.
KARIKATURA MATKA PEIĆA
1969.-1974.
tuš, kist, laviranje, 50,2 x 35,5 cm
d. d. suhi žig
Kabinet grafike HAZU, Zagreb

ŽIVOTOPIS

Vanja Radauš rodio se 29. travnja 1906. u Vinkovcima. Osnovnu školu i gimnaziju polazi u Vinkovcima, a od 1924. do 1930. godine studira kiparstvo na zagrebačkoj Likovnoj akademiji kod Franješa Mihanovića i Rudolfa Valdeca. Diplomira 1930. kod Ivana Meštrovića i odlazi na jednogodišnje usavršavanje u Pariz. Od 1931. izlaze na izložbama u zemljini i inozemstvu, a prvu samostalnu izložbu priređuje 1939. godine u Salunu Ulrich u Zagrebu. Od 1939. do 1943. godine radi kao nastavnik na Obrtnoj školi u Zagrebu. Socijalna osjetljivost i strasni angažman približavaju ga grupi *Zemlja* (1932.) i kasnije (1943.) partizanskoj borbi, koja u njemu potiče erupciju crteža, akvarela i linoreza s temama stradanja, smrti i heroika, kasnije ukoričenih u mapu »Mi pamtimo«. Od 1945. do 1969. godine djeluje kao profesor na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu. Od 1947. je član JAZU, a iste godine dodijeljen mu je naslov majstora – kipara te rukovodi svojom Majstorskom radionicom na Zmajevcu u Zagrebu. Plodan stvaralač neiscrpna interesa, Radauš je objavljivao književna djela, bavio se fotografijom, radio crteže i akvarele; u kiparstvu je ostavio snažan pečat u rasponu od medalje do spomeničkih ostvarenja. Svojim kiparskim ciklusima (*Tifusari*, 1956.–1959.; *Panopticum croaticum*, 1959.–1961.; *Čovjek i kras*, 1961.–1963.; *Krvavi fašnik*, 1966.; *Apstraktne forme*, 1966.–1968.; *Zatvori i logori*, 1969. te *Stopovi hrvatske kulture*, 1969.–1975.) otvorio je dodat nepoznate vizure te se s pravom smatra jednim od najznačajnijih protagonistova hrvatskog kiparstva XX. stoljeća. Preminuo je u Zagrebu 24. travnja 1975.

NAGRADA

1960. Republička nagrada za životno djelo »Vladimir Nazor« 1967. Nagrada AVNOJ-a

ODLIKOVANJA

Orden zasluge za narod II. reda
Orden rada s crvenom zastavom
Orden Republike sa srebrnim vijencem
Orden Republike sa zlatnim vijencem

SAMOSTALNE IZLOŽBE

1939.

Izložba skulptura, crteža, akvarela, Zagreb, Salon Ulrich, studeni

1958.

Ciklus skulptura »Tifusari«, Zagreb, Umjetnički paviljon, prosinac 1958. – siječanj 1959.

1959.

Ciklus skulptura »Tifusari«, Beograd, Dom JNA, ožujak – travanj

1961.

Listovi iz NOB-a (M. Detoni – V. Radauš), Zagreb, Modena galerija, travanj – lipanj

Ciklus skulptura »Panopticum croaticum«, Zagreb, Umjetnički paviljon, listopad

1963.

Izložba »Decalcomanije« (akvareli, tempere), Zagreb, Salon ULUH-a, studeni – prosinac

1964.

Izložba akvarela, Zagreb, Galerija suvremene umjetnosti, ožujak

Ciklus »Čovjek i kras«, (skulpture i akvareli), Zagreb, Umjetnički paviljon, ožujak – travanj

Ciklus »Čovjek i kras«, (skulpture i akvareli), Rijeka, Moderna galerija – Mali salon, kolovož

Ciklus »Čovjek i kras« (skulpture i akvareli), Ljubljana, Mala galerija, rujan

Izložba akvarela, Split, Galerija umjetnina, listopad 1966.

Ciklus »Krvavi fašnik« (voštana plastika), Zagreb, Umjetnički paviljon, travanj

Izložba akvarela, Slavonska Požega, Muzej Požeške kotline, rujan

1967.

Izložba akvarela (»Ribe«), Zagreb, Galerija i čitaonica »Vladimir Nazor«, ožujak – travanj

Izložba akvarela, Vukovar, Galerija umjetnina, travanj – svibanj

Ciklus akvarela »Pejsaži iz Dantea«, Osijek, Muzej Slavonije, travanj – svibanj

Skulpture i crteži, Vinkovci, Galerija umjetnosti – Likovni salon, studeni – prosinac

Ciklus »Krvavi fašnik« (voštana plastika), Beč (Gallerie »Junge Generation«), Linz, Innsbruck, travanj – svibanj

1968.

Kolaži i skulpture, Zagreb, Moderna galerija JAZU, listopad – studeni

1969.

Izložba »Zatvori i logori« (skulpture i crteži), Zagreb, Umjetnički paviljon, ožujak – travanj

Izložba akvarela, Osijek, Narodno sveučilište »Božidar Maslarić« – Izložbeni salon, travanj

1970.

Ciklus »Tifusari«, Karlovac, Koranski park skulpture, lipanj – rujan

1971.

Izložba skulptura, crteža, akvarela, Labin, Nacionalni muzej Labin, lipanj – srpanj

Izložba skulptura, crteža, akvarela, Pula, Izložbeni salon Radničkog sveučilišta, kolovoz

1972.

Izložba crteža »Crni herbarij« (Flora croatica), Zagreb, Umjetnički paviljon, lipanj

Izložba crteža, Rijeka, Naučna biblioteka, srpanj

Izložba crteža, Split, Galerija umjetnina, rujan

1973.

Izložba medalja i crteža, Opatija, Galerija »Juraj Šporer«, listopad

Izložba medalja i crteža, Rijeka, Naučna biblioteka, studeni

Izložba medalja i crteža, Podsused, Dom kulture, prosinac

1974.

Izložba akvarela, Ogulin, Zavičajni muzej, travanj

Izložba crteža i akvarela, Đakovo, Likovni salon kina »Slavonija«, travanj

Ciklus »Tifusari«, Vučedol (izložba na otvorenom) i Vukovar, Salon galerije umjetnosti, travanj – srpanj

Ciklus »Tifusari«, Županja, Muzej Županje, srpanj – kolovoz

1975.

Izložba crteža, Rijeka, Narodna čitaonica Korzo, veljača

Izložba crteža, Zagreb, Kabinet grafike JAZU, travanj

Izložba crteža, Slavonski Brod, Muzej Brodskog Posavlja, svibanj – lipanj

1981.

Izložba povodom 75. godišnjice rođenja, Vinkovci, Galerija Šovagović, rujan

1985.

Izložba grafika i akvarela, Zagreb, Izložbeni prostor Chromosa, travanj – svibanj

Izložba: »Vanja Radauš i Branko Ružić«, Slavonska Požega, Muzej Požeške kotline, rujan

Izložba crteža »Akvizicije«, Vinkovci, Galerija umjetnosti – Likovni salon JNA, studeni

1987.

Monografska izložba skulptura i grafika, Zagreb, Gliptoteka JAZU, listopad – studeni

1989.

Izložba grafika i akvarela, Split, Etnografski muzej, studeni

Izložba grafika i akvarela, Šibenik, Gradski muzej, prosinac

1991.

Izložba crteža »Matere, hipici, strašila«, Zagreb, Galerija LIKUM, Galerija Ulrich, rujan

1993.

Peti memorijal Ive Kerdića, Osijek, »Medaljer Vanja Radauš«, Galerija likovnih umjetnosti, prosinac

1994.

Izložba »Donacija crteža i akvarela Vanje Radauša«, Muzej Mimara, Zagreb, lipanj

Izložba akvarela i crteža, Crikvenica, Gradska čitaonica, kolovoz

Izložba akvarela, Zagreb, Društvo »Dubrovačko primorje«, rujan

1995.

Izložba crteža, Bežanec, Dvorac Bežanec, lipanj

Izložba crteža iz ciklusa »Matere, hipici, strašila«, Zagreb, Galerija INA, travanj

1996.

Izložba »Vanja Radauš – kipar, slikar, pjesnik«, Zagreb, Koncertna dvorana »Vatroslav Lisinski«, travanj

Izložba »Vanja Radauš 1906.–1996.«, Galerija INA Commerce, Zagreb, studeni

Izložba crteža iz ciklusa »Matere«, Vinkovci, Galerija Privlačica, studeni – prosinac

1998.

Izložba akvarela i crteža, Zagreb, Galerija Forum, veljača – ožujak

Ciklus »Krvavi fašnik«, Vinkovci, Zgrada finansijske policije, travanj

2000.

Izložba crteža, Zagreb, Kabinet grafike HAZU, veljača – ožujak

Izložba skulptura, Široki Brijeg, Franjevačka galerija Široki Brijeg, ožujak – travanj

Izložba skulptura, Vinkovci, Gradski muzej Vinkovci, ožujak – travanj

Izložba crteža, Metković, Galerija gradskog kulturnog središta, lipanj

Izložba skulptura, Dubrovnik, Umjetnička galerija, rujan

Izložba crteža, Zagreb, Zgrada finansijske policije, rujan – listopad

2003.

Izložba crteža i skulptura »Nemiri i strast«, Zagreb, Galerija Apedemak, travanj – svibanj

Izložba crteža, Đakovo, Spomen-muzej J. J. Strossmayera, studeni

2005.

Izložba »Slike i crteži«, Široki Brijeg, BiH, Muzej Široki Brijeg, Franjevačka galerija, listopad

2006.

Izložba uz 100. obljetnicu rođenja, Vinkovci, Gradski muzej Vinkovci, veljača – ožujak

Galerija likovnih umjetnosti »Slavko Kopač«, veljača – ožujak.

Izložba »Vanja Radauš, crteži«, uz 100. obljetnicu rođenja, Zagreb, Kabinet grafike HAZU, travanj

Izložba »Vanja Radauš 1906.–1975. – skulpture, crteži, dekalkomanije«, uz 100. obljetnicu rođenja, Međunarodna galerija portreta Tuzla, travanj – svibanj; Umjetnička galerija Brčko, svibanj; Galerija Roman Petrović, Sarajevo, svibanj – lipanj, BiH.

Iz fundusa Galerije Šimun franjevačkog samostana Sv. Ante, Dubrave kod Brčkog, BiH
Retrospektivna izložba povodom 100. obljetnice rođenja, Zagreb, Galerija Klovićevi dvori, prosinac 2006. – veljača 2007.

2008.

Izložba Vanja Radauš – slike, crteži, skulpture, Muzej Široki Brijeg, Franjevačka galerija, Široki Brijeg, listopad – studeni.

2010.

Izložba Vanja Radauš – portreti, Salon galerije Antuna Augustinića, Klanjec, svibanj – srpanj.

VAŽNIJE GRUPNE IZLOŽBE

1931.

Saloni Kuglijeve knjižare (Meštrović, Becić, Tar-taglia, Radauš)

1932.

IV izložba grupe »Zemlja«, Zagreb, prosinac

1934.

V izložba grupe »Zemlja«, Zagreb, travanj

I izložba zagrebačkih umjetnika, Zagreb, svibanj – lipanj

1935.

II izložba zagrebačkih umjetnika, Zagreb, svibanj

1936.

III izložba zagrebačkih umjetnika, Zagreb, svibanj – lipanj

1937.

I proljetna izložba ULU, Beograd, svibanj – lipanj

1939.

XV izložba hrvatske umjetnosti i nezavisnih hrvatskih umjetnika, Osijek, siječanj

Stalna izložba »Hrvatska Naklada«, Zagreb, studeni

XVI izložba hrvatskih umjetnika, Zagreb, studeni – prosinac

1941.

Izložba modela za spomenik Starčeviću, Zagreb, studeni

I izložba hrvatskih umjetnika NDH, Zagreb, studeni

1942.

Izložba modela za spomenik Starčeviću, Zagreb, veljača

II izložba hrvatskih umjetnika u NDH, Zagreb, svibanj – lipanj

1943.

Ausstellung kroatischer Kunst, Berlin, siječanj – veljača

Ausstellung kroatischer Kunst, Beč, travanj – svibanj

Ausstellung kroatischer Kunst, Bratislava, lipanj – srpanj

1944.

Izložba umjetnika partizana, Split, prosinac 1944. – siječanj 1945.

1946.

Izložba jugoslavenske grafike, Prag
Slikarstvo i vajarstvo naroda Jugoslavije XIX i XX stoljeća, Beograd, studeni – prosinac

1947.

Slikarstvo i kiparstvo naroda Jugoslavije XIX i XX stoljeća, Zagreb, Ljubljana, Vistavka, Moskva, Lenjingrad, Bratislava

1948.

Umjetnost naroda Jugoslavije XIX i XX stoljeća, Varšava, Krakov, Prag

1950.

XXV izložba Biennale, Venecija, lipanj – listopad

1951.

Savremeno jugoslavensko kiparstvo, Ljubljana, veljača – ožujak

1955.

Izložba ULUH-a, Zagreb, svibanj
Izložba skulptura NOB-a, Zagreb, svibanj – prosinac

1956.

Umjetnička obrada metala naroda Jugoslavije, Beograd, prosinac

1958.

Akvarel XX stoljeća u Hrvatskoj, Zagreb, veljača – ožujak

1962.

Plakete i medalje, Vukovar, studeni

1963.

Crteži, grafike i akvareli iz NOR-a, Beograd, travanj – lipanj

Savremena jugoslavenska umetnost, Sopot, srpanj – rujan

1966.

Croatian paintings and sculptures XIX and XX century, New York, lipanj

- Jugoslovenski crtež 20. veka i akvareli iz zbirke Muzeja savremene umjetnosti, Beograd, srpanj – kolovoz
- Moderne hrvatske Kunst, Eisenstadt, rujan – listopad
- 1967.**
- Za kruh i slobodu, angažirana umjetnost u zemljama Jugoslavije, Osijek, rujan – listopad
- 1968.**
1. zagrebačka izložba jugoslavenskog crteža, Zagreb, ožujak – travanj
3. zagrebački salon, Zagreb, svibanj – lipanj
1. međunarodna izložba originalnog crteža, Rijeka, lipanj – kolovoz
- 1969.**
- Nadrealizam, socijalna umjetnost: 1929. – 1950., Beograd, travanj – lipanj
- Suvremeno jugoslavensko kiparstvo, Prag, srpanj – rujan
- 1971.**
- Retrospektiva grupe »Zemlja«, Zagreb, svibanj – lipanj
- 1972.**
- Nadrealizam i hrvatska likovna umjetnost, Zagreb, rujan -listopad
- 1977.**
- Izložba suvremenog hrvatskog slikarstva, Mainz, svibanj – lipanj
- Hrvatsko kiparstvo od 1955. do 1977., Zagreb, srpanj – rujan
- 1978.**
- Jugoslavenska grafika 1900. – 1950., Zagreb, travanj – svibanj
- Jugoslavenska skulptura 1870. – 1950., Beograd, MSU, svibanj – rujan
- 1981.**
- Memorijal Ive Kerdića, Zagreb, siječanj – ožujak
- 1982.**
- Miroslav Krleža i hrvatska likovna umjetnost, Zagreb, veljača – ožujak
- Likovna zbirka Josipa Broza Tita, Beograd, Muzej »25. maj«, svibanj
- Prvi triennale hrvatskog kiparstva – konfrontacije, Zagreb, kolovoz – listopad
- 1983.**
- Jugoslavenski crtež 1900. – 1940., Beograd, Muzej savremene umjetnosti, ožujak – srpanj
- 1984.**
- Autoportret u hrvatskom kiparstvu od moderne do danas, Zagreb, studeni – prosinac
- Taktila 85, Zagreb, Tiflološki muzej, prosinac 1985. – siječanj 1986.
- 1987.**
- Postojanost figurativnog, 1950. – 1987., Zagreb, rujan
- 1989.**
- Partizanska karikatura, Zagreb, Muzej revolucije naroda Hrvatske, veljača – travanj
- Zbirka Bauer, Zagreb, Muzejsko-galerijski centar, veljača – travanj
- 1991.**
- Tisuću godina hrvatske skulpture, Muzejsko-galerijski centar, Zagreb, ožujak – lipanj
- 1992.**
- Zbirka umjetnina Mostarske biskupije, Zagreb, Muzejsko-galerijski centar, lipanj – kolovoz
- 1996.**
- 125 vrhunskih djela hrvatske umjetnosti, Zagreb, Dom HDLU-a, veljača – travanj
- Akvizicije MSU 1991. – 1996., Zagreb, Muzej suvremene umjetnosti, prosinac
- 1997.**
- XLVII Biennale, Venezia, Italija, lipanj – studeni ALU 1907. – 1997., Dom HDLU-a, prosinac 1997. – siječanj 1998.
- 1998.**
- Svjetska izložba medalja Scheveningen, Nizozemska, listopad – prosinac
- 2000.**
- Akvareli iz fundusa Moderne galerije Rijeka, Rijeka, Rovinj, Slavonski Brod
- 2005.**
- Medalje i plakete iz privatne zbirke Lasić, Cavtat, Galerija Bukovac, ožujak – travanj
- Skrireno blago, Zagreb, Muzej za umjetnost i obrt, studeni 2005. – veljača 2006.

IZBOR IZ BIBLIOGRAFIJE

- Kušan, Vladislav: Druga izložba zagrebačkih umjetnika, *Hrvatska prosvjeta*, Zagreb, god. 22., 1935., br. 8., str. 229–232.
- i.: Veliki uspjeh zagrebačkih umjetnika. Prof. Fran Kršinić i kipar Vanja Radauš izrađivat će statue Prosvjete i Pravde te kralja Tomislava za novu zgradu Narodne skupštine, *Novosti*, Zagreb, XXX., 1936., br. 3.
- Katić, Milan: Nakon četiri godine kipar Vanja Radauš priređuje kolektivnu izložbu svojih radova, *Novosti*, Zagreb, XXXIII., 18. 11. 1939., br. 319.
- Koch, Jana: Umjetnici Jozo Turkalj i Vanja Radauš izrađuju spomenik palim ratnicima

- na Mirogoju, *Svijet*, 7 dana, god. II. (XIV), Zagreb, 1939., br. 32.
- Katić, Milan: Gdje će biti smješten ponovno odliveni Domjanićev spomenik?, *Novosti*, Zagreb, XXXIV., 1940., br. 208.
- K(atić), M(ilan): Spomenik sredovječnom majstoru Radovanu graditelju portalu trogirske crkve, *Novosti*, Zagreb, 24. 9. 1940.
- V.: Kipar Radauš sačuvao je sadreni model spomenika Dragutinu Domjaniću, *Novosti*, Zagreb, 14. 3. 1940.
- Kušan, Vladislav: Vanja Radauš, *Hrvatska revija*, Zagreb, XV., 1942., br. 11.
- M. Š.: Izložba modela za spomenik Ocu domovine dr. Antu Starčeviću u Zagrebu i Banjoj Luci, *Hrvatski narod*, Zagreb, IV., 1942., br. 336.
- G(amulin), Grga: Vanja Radauš – Mi pamtimo, Naprijed, Zagreb, 10. 11. 1945.
- Radauš, Vanja: Bilješke o Lenjingradu, Naprijed, Zagreb, 29. 6. 1946.
- V.: Prva izložba udruženja likovnih umjetnika Hrvatske, *Glas rada*, Zagreb, 3. 1. 1947.
- Majstor kipar Vanja Radauš, *Glas rada*, Zagreb, 19. 9. 1947.
- Poprsje Dubravka Dujšina, *Kazališni list*, 1947 /48, br. 16.
- Radauš, Vanja: Lenin i umjetnost, *Studentski list*, Zagreb, I., 1947.
- Biografija novoizabranih članova Akademije, *Ljetopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* za god. 1946.–1948., knj. 54., 1949., str. 189.
- Spomenik Vladimиру Nazoru na Plitvičkim jezerima, *Književne novine*, 1. 8. 1950.
- B. K.: Spomenik Radi Končaru podiže zagrebačka tvornica koja nosi njegovo ime, *Borba*, Zagreb, 17. 2. 1952.
- F. B.: Završen spomenik hrvatskim pobunjenicima u Villefranche. Majstor kipar Vanja Radauš o svom djelu, *Borba*, Zagreb, 10. 2. 1952.
- M. T. Otkriće spomenika ZAVNOH-u u Topuškom, *Vjesnik*, Zagreb, 10. 5. 1952.
- T.: Spomenik narodnom heroju Marku Oreškoviću u Titovoj Korenici, *Vjesnik*, Zagreb, 7. 6. 1952.
- Veliki uspjeh našeg kiparsrva na izložbi u Arnhemu, *Naprijed*, Zagreb, br. 43., 17. 10. 1952.
- Šime Balen: »Pavelić«, *Narodni list*, Zagreb, 11. 10. 1952.
- D. J.: Najnovije djelo Vanje Radauša, Karlovac će dobiti reprezentativan spomenik, *Borba*, Zagreb, 22. 10. 1953.
- P(eić), M(atko): Podizanje spomenika palim borcima u Bujama, *Borba*, Beograd, 10. 8. 1953.
- S(molčić), N(ikola): Traži se mjesto za spomenik A. G. Matošu, *Narodni list*, Zagreb, 12. 2. 1954.
- Umjetničke akademije – prof. Vanja Radauš rektor Akademije likovnih umjetnosti, *Narodni list*, Zagreb, 2.–5. 1. 1955.
- I. L: Savezno izvršno veće poklanja Puli spomenik palim borcima, *Politika*, Beograd, 25. 2. 1955.
- Peić, Matko: Kiparstvo V. Radauša, *Čovjek i prostor*, Zagreb, 15. 8. 1955.
- Bihalji-Merin, Oto: Jugoslavenska skulptura XX stoljeća, *Jugoslavija*, Beograd, 1955. str. 90–97.
- Postavljen kip Petrica i Galženjaci, *Narodni list*, Zagreb, 10. 8. 1956.
- K. R: Uređen trg pred stadionom Dinama, *Borba*, Zagreb, 14. 5. 1957.
- P(eić), M(atko): Vanja Radauš, Antun Motika, *Bulletin Instituta za likovne umjetnosti Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti*, Zagreb, god. V, br. 1., lipanj 1957.
- Vanja Radauš: Radim portrete, *Večernji list*, Zagreb, 1. 2. 1958.
- g. b.: U Vinkovcima otkriven spomenik Josipu Kozarcu, *Glas Slavonije*, Osijek, 5. 12. 1958.
- Peić, Matko: Spoznaje tragičnosti – izložba, skulptura, akvarela i crteža Vanje Radauša u Umjetničkom paviljonu, *Narodni list*, Zagreb, 4. 1. 1959.
- Otkriven spomenik Eugenu Podaupskom osnivaču najstarijeg Veterinarskog fakulteta u zemlji, *Borba*, 18. 10. 1959.
- Peić, M(atko): Krv i cinober – izložba crteža Marija Detonija i Vanje Radauša, *Telegram*, Zagreb, 12. 5. 1961.
- M(unko), Z(latko) i (Milačić), B(oto): Panopticum croaticum – kipar Vanja Radauš o svojoj monumentalnoj izložbi u zagrebačkom Umjetničkom paviljonu, *Vjesnik*, Zagreb, 8. 10. 1961.
- Depolo, Josip: Radaušev Panopticum croaticum, *Vjesnik*, Zagreb, 20. 11. 1961.
- Peić, Matko: Panopticum croaticum, *Bulletin Zavoda za likovne umjetnosti Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti*, Zagreb, br. 1. i 2., 1961.
- U Perastu otkrivena bista i spomen-ploča Tripu Kokolji, *Borba*, Beograd, 6. 8. 1962.
- Zlamalik, Veno: Medaljarski rad akademika Vanje Radauša, *Bulletin Instituta za likovne umjetnosti Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti*, Zagreb, god. X., br. 3., 1962.
- Cvetkova, Ēlena: Nepretenciozno svjedočanstvo dekalkomanije Vanje Radauša, *Večernji list*, Zagreb, 18. U. 1963.
- Ekl, Vanda: Vanja Radauš (monografija), Naprijed, Zagreb, 1963.
- Depolo, Josip: Spletovi kamena i čovjeka, *Vjesnik*, Zagreb, 17. 3. 1964.
- Peić, Matko; Ekl, Vanda; Babić, Ljubo; Kaštelan, Jure: Radauš (monografija) Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1965.

- Rus, Zdenko: Krvavi fašnik Vanje Radauša, *Život umjetnosti*, Zagreb, 2./1966.
- Zidić, Igor; Fašnik u Freudlandu, *Telegram*, Zagreb, 22. 4. 1966.
- Baldani, Juraj: Ribe Vanje Radauša, *Slobodna Dalmacija*, Split, 15. 4. 1967.
- Cvetkova, E(lena): Pojam svega – Čovjek, *Večernji list*, Zagreb, 30. 12. 1967.
- Erceg, D.: Neugodno iznenadenje Vanje Radauša, *Vjesnik*, Zagreb, 14. 10. 1968.
- Maroević, Tonko: Nesporazumi ipak, *Telegram*, Zagreb, 8. 11. 1968.
- Quien, Quido: Slabost eksperimenta. *Studentski list*, Zagreb, 22. 11. 1968.
- Maroević, Tonko: Izvan kiparstva, *Telegram*, Zagreb, 28. 3. 1969.
- Otkrivena spomen-poprsja Hotzendorfu i Walddingeru, *Glas Slavonije*, Osijek, 11. 10. 1969.
- Škunca, Josip: Evropa prvog reda (fotografije: Vanja Radauš), *Vjesnik*, Zagreb, 28. 2. 1971.
- Peić, Matko: Crni herbarij, *Glas Slavonije*, Osijek, 17. 6. 1972.
- Maković, Zvonko: Crtački analfabet, *Telegram*, Zagreb, 30. 6. 1972.
- Baldani, Juraj: Crtiči Vanje Radauša, *Čovjek i prostor*, Zagreb, 1972., br. 233.
- Ekl, Vanda: Nova vrijednost medalje, *Novi list*, Rijeka, 8. i 9. 12. 1973.
- Ilić, P.: Spomen-galerija Vanje Radauša, *Glas Slavonije*, Osijek, 16. 8. 1974.
- Umro Vanja Radauš, *Slobodna Dalmacija*, Split, 25. 4. 1975.
- Peić, Matko: U ateljeu Vanje Radauša, *Vjesnik*, Zagreb, 27. 4. 1976.
- Peić, Matko: Govor izrečen na svečanoj akademiji održanoj prigodom održavanja 75. obljetnice rođenja Vanje Radauša, *Novosti*, Vinkovci, 18. 9. 1981.
- Ž. K.: Restauratorima Radaušev atelje, *Vjesnik*, Zagreb, 8. 6.1984.
- Roje-Depolo, Lida: predgovor u katalogu monografske izložbe skulptura »Vanja Radauš«, Zagreb, Gliptoteka JAZU, 27. 10. – 27. 11. 1987.
- Ilić, P.: Spomen-galerija Vanje Radauša, *Glas Slavonije*, Osijek, 16. 8. 1989.
- Gamulin, Grgo: *Hrvatsko kiparstvo XIX. i XX. stoljeća*, Naprijed, Zagreb, 1999., str. 363–377.
- Džebić, Branka: Veliki povratak Vanje Radauša kao pisca, *Vjesnik*, Zagreb, 7. 10. 2000.
- Baričević, Marina: Sretni baštinici, Edicija Božičević, Zagreb, 2001., str. 50-53.
- Marković, Slavica: »Vanja Radauš – crteži«, monografija, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Biblioteka likovne monografije, Zagreb, 2005.
- Belamarić, Ivica, Ivan Vanja Radauš – izložba uz 100. obljetnicu rođenja, Gradski muzej Vinkovci, Vinkovci, veljača – ožujak, 2006.
- Maroević, Tonko: Vanja Radauš, stotinu godina nakon rođenja, trideset i jednu nakon smrti, *Vijenac*, Zagreb, 27. 4. 2006.
- Čorak, Željka; Maroević, Tonko: predgovor u katalogu izložbe »Vanja Radauš 1906.–1975.«, Umjetnička galerija Brčko, Brčko, BiH, 13. 5. – 26. 5. 2006.
- Poklečki Stošić, Jasmina: Tajna smrti Vanje Radauša (uz 100. obljetnicu rođenja kipara Vanje Radausa), *Jutarnji list*, Prilog Magazin, 17. 6. 2006.
- Tenžera, Marina: Istarski kamen za junake iz Vilfranchea, *Vjesnik*, Zagreb, 30. 9. i 1. 10. 2006.
- Čorak, Željka: Put iz Panopticum, predgovor u katalogu izložbe »Vanja Radauš – retrospektiva«, Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, 2006.
- Šimat Banov, Ive: Umjetnik koji je stvorio sebe, predgovor u katalogu izložbe »Vanja Radauš – retrospektiva«, Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, 2006.
- Maroević, Tonko: Patnik u obliku, noćnik u fašniku, predgovor u katalogu izložbe »Vanja Radauš – retrospektiva«, Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, 2006.
- Poklečki Stošić, Jasmina: Životopis Vanje Radauša, u katalogu izložbe »Vanja Radauš – retrospektiva«, Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, 2006.

Poleđina

VANJA RADAUŠ, 1970-ih, snimila Jelka Radauš

ISBN 978-953-265-049-5